

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 22 października 2015 r. (*)

Odesłanie prejudycjalne – Usługa przekazu pocztowego – Dyrektywa 97/67/WE – Zakres stosowania – Przepisy krajowe przyznające wyłączone prawo świadczenia usługi przekazu pocztowego – Pomoc państwa – Działalność gospodarcza – Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym

W sprawie C-185/14

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Wychowen administratiwen syd (najwyższy sąd administracyjny, Bułgaria) postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2014 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 14 kwietnia 2014 r., w postępowaniu:

„EasyPay” AD

„Finance Engineering” AD

przeciwko

Ministerski syvet na Republika Bułgaria,

Nacionalen osiguritelen institut,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: R. Silva de Lapuerta, prezes pierwszej izby, pełniący obowiązki prezesa drugiej izby, J.L. da Cruz Vilaça (sprawozdawca), A. Arabadjiev, C. Lycourgos, i J.C. Bonichot, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Wathelet,

sekretarz: M. Aleksejev, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 4 czerwca 2015 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu „EasyPay” AD przez B. Grigorowa, dyrektora,
- w imieniu Nacionalen osiguritelen institut przez B. Petkova, dyrektora,
- w imieniu rządu bułgarskiego przez E. Petranow oraz D. Drambozow, działające w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez G. Kolew oraz przez R. Sauera i C. Vollratha, działających w charakterze pełnomocników,

podjęwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni dyrektywy 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług (Dz.U. 1998, L 15, s.), zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/6/WE z dnia 20 lutego 2008 r. (Dz.U. L 52, s. 3, zwanej dalej „dyrektywą 97/67”), a także art. 106 TFUE i 107 TFUE.

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu, w którym jedną stroną są „EasyPay” AD i „Finance Engineering” AD, a drugą stroną są Ministerski syvet na Republika Bułgaria (rada ministrów Bułgarii, zwana dalej „radą ministrów”) i Nacionalen osiguritelen institut (krajowy instytut ubezpieczeń społecznych, zwany dalej „Instytutem”), w przedmiocie uchylecia lub stwierdzenia nieważności niektórych artykułów Naredba za pensii i osiguritełnija stał (rozporządzenia wykonawczego w sprawie emerytur i rent oraz w sprawie okresu ubezpieczenia, zwanego dalej „rozporządzeniem wykonawczym”).

Ramy prawne

Prawo Unii

3 Zgodnie z art. 1 dyrektywy 97/67:

„Niniejsza dyrektywa ustanawia wspólne reguły dotyczące:

- warunków świadczenia usług pocztowych,
- świadczenia powszechnej usługi pocztowej w ramach Wspólnoty,
- finansowania usług powszechnych na warunkach gwarantujących ciągłe świadczenie tych usług,
- zasad taryfowych i przejrzystości rachunków na potrzeby świadczenia usługi powszechnej,
- ustanawiania norm jakości dotyczących świadczenia usługi powszechnej oraz ustanawiania systemu zapewniającego zgodność z powyższymi normami,
- harmonizacji norm technicznych
- utworzenia niezależnych krajowych organów regulacyjnych”.

4 Artykuł 2 tej dyrektywy przewiduje:

„Do celów niniejszej dyrektywy będą stosowane następujące definicje:

1) »usługi pocztowe«: usługi obejmujące przyjmowanie, sortowanie, przemieszczanie i doręczanie przesyłek pocztowych;

[...]

- 4) »przyjmowanie«: czynność polegająca na wybieraniu przesyłek pocztowych przez operatora świadczącego usługi pocztowe;
- 5) »doręczanie«: proces od sortowania w centrum doręcze do doręczenia przesyłek pocztowych do adresatów;
- 6) »przesyłka pocztowa«: przesyłka opatrzona adresem w ostatecznej formie, w której ma być przewieziona przez operatora świadczącego usługi pocztowe. Poza przesyłkami z korespondencji przesyłki takie obejmują także na przykład książki, katalogi, gazety, czasopisma i paczki pocztowe zawierające towary mający wartość handlową lub niemający takiej wartości;
- 7) »przesyłka z korespondencją«: oznacza przekaz informacji w formie pisemnej na dowolnym nośniku fizycznym, która ma być przekazana i doręczona pod adres podany przez nadawcę przesyłki na samej przesyłce lub na jej opakowaniu; książki, katalogi, gazety i czasopisma nie powinny być uznawane za przesyłki z korespondencją;

[...].

5 Decyzja Komisji 2012/21/UE z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (Dz.U. 2010, L 7, s. 3, zwana dalej „decyzją UOIG”) stanowi w art. 2:

„1. Niniejsza decyzja stosuje się do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych przyznanej przedsiębiorstwom, którym powierzono wykonywanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, o których mowa w art. 106 ust. 2 [TFUE], należącej do jednej z następujących kategorii:

?) rekompensata nieprzekraczająca rocznej kwoty 15 mln [EUR] za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym w dziedzinach innych niż transport i infrastruktura transportowa.

[...]

2. Niniejsza decyzja stosuje się wyjątkowo w przypadkach, gdy okres, na jaki powierza się przedsiębiorstwu wykonywanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, nie przekracza dziesięciu lat. Jeżeli okres powierzenia przekracza dziesięć lat, niniejsza decyzja stosuje się wyjątkowo w takim zakresie, w jakim dostawca usług jest zobowiązany przeprowadzić znaczne inwestycje, które muszą być amortyzowane przez dłuższy czas zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości.

[...].

6 Zgodnie z art. 3 tej dyrektywy, dotyczącej zgodności pomocy oraz zwolnienia z obowiązku zgłoszenia:

„Pomoc państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych spełniająca warunki określone w niniejszej decyzji jest zgodna z rynkiem wewnętrznym i jest zwolniona z obowiązku uprzedniego zgłoszenia określonego w art. 108 ust. 3 [TFUE], pod warunkiem że jest ona także zgodna z warunkami zawartymi w traktacie [FUE] i w sektorowych przepisach unijnych”.

7 Artykuł 10 decyzji UOIG, dotyczący przepisów przejściowych, przewiduje:

„Niniejsza decyzja stosuje się do pomocy indywidualnej i programów pomocy zgodnie z poniższym:

?) programy pomocy wprowadzone przed wejściem w życie niniejszej decyzji, które byłyby zgodne z rynkiem wewnętrznym i zwolnione z wymogu zgłoszenia zgodnie z decyzją [Komisji] 2005/842/WE {z dnia 28 listopada 2005 r. w sprawie stosowania art. [106] ust. 2 [TFUE] do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym (Dz.U. L 312, s. 67)}, są nadal zgodne z rynkiem wewnętrznym i zwolnione z wymogu zgłoszenia na kolejny okres dwóch lat;

[...]”.

8 Zgodnie z art. 11 tej decyzji „[d]ecyzja 2005/842 traci moc”.

9 Artykuł 12 decyzji UOIG stanowi, że „[n]iniejsza decyzja wchodzi w życie w dniu 31 stycznia 2012 r.”.

Prawo bułgarskie

10 Zgodnie z art. 106 Kodeksu za socjalno osigurjwane (kodeksu zabezpieczenia społecznego) stosowanie rozdziału 6 tego kodeksu, zatytułowanego „Obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne”, oraz wypłata emerytur i rent są regulowane aktem wydanym przez radę ministrów.

11 Zgodnie z art. 50 rozporządzenia wykonawczego, przyjętego postanowieniem rady ministrów nr 30 z dnia 10 marca 2000 r., „[e]merytury lub renty oraz dodatki do nich są wypłacane przez terenowe oddziały Instytutu za pośrednictwem placówek pocztowych i banków na terenie kraju [...]”.

12 Artykuł 51 rozporządzenia wykonawczego uściśla, że „[e]merytury lub renty oraz dodatki do nich są wypłacane przez placówki pocztowe na stały lub aktualny adres emerytów lub rencistów w trybie i w sposób określony w rozporządzeniu wykonawczym”.

13 Zgodnie z art. 54 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego „[t]erenowy oddział [Instytutu] przygotowuje dla każdego emeryty lub rencisty jedną kartę wypłat, na podstawie której placówka pocztowa wypłaca mu emeryturę lub rentę (emerytury lub renty) i dodatki do niej. Karta wypłat, odpowiednio podpisana przez emeryta lub rencistę, służy jako dokument potwierdzający dokonane wypłaty”.

14 Artykuł 58 rozporządzenia wykonawczego stanowi:

„[Instytut] regularnie dokonuje przelewu kwot niezbędnych do wypłaty emerytur lub rent oraz dodatków do nich do terenowego oddziału »Byłgarski poszti« EAD (zwanej dalej »Byłgarski poszti«) w sposób, który gwarantuje ich terminową wypłatę [...]”.

15 Artykuł 92 rozporządzenia wykonawczego stanowi:

„(1) Terenowy oddział Instytutu przekazuje kwoty do wypłaty emerytur lub rent na rachunek specjalnego przeznaczenia terenowego oddziału Byłgarski poszti. Rozliczenia między terenowymi oddziałami Instytutu a terenowymi oddziałami Byłgarski poszti w odniesieniu do wypłaconych w trakcie miesiąca emerytur lub rent następują do końca tego samego miesiąca.

(2) Za wykonywanie czynności związanych z wypłatą emerytur lub rent za pośrednictwem sieci pocztowej Instytut za pośrednictwem swoich terenowych oddziałów wypłaca terenowym oddziałom Bydgoski poczty 0,85% kwot emerytur lub rent podlegających wypłacie w trakcie miesiąca. Rodziki te przekazuje się do 7. dnia następnego miesiąca.

(3) Należny podatek od wartości dodanej od kwoty określonej w ust. 2 jest przekazywany przez terenowy oddział Instytutu terenowemu oddziałowi Bydgoski poczty jednocześnie z kwotą określoną w ust. 2.

(4) Przekazy, o których mowa w ust. 2 i 3, są dokonywane na podstawie faktury wystawianej przez terenowy oddział Bydgoski poczty po wypłacie emerytur lub rent w trakcie miesiąca.

(5) W wypadku nieprawidłowej wypłaty emerytury lub renty z winy urzędnika placówki pocztowej podlega ona zwrotowi terenowemu oddziałowi Instytutu przez terenowy oddział Bydgoski poczty [...].

16 Zgodnie z art. 4 Zakon za posztenskie usługi (ustawy o usługach pocztowych) w brzmieniu zmienionym (zwanej dalej „ustawą o usługach pocztowych”) „[u]sługami pocztowymi są powszechna usługa pocztowa oraz usługi pocztowe niemające takiego charakteru”.

17 Artykuł 25 ust. 2 ustawy o usługach pocztowych stanowi:

„Operator pocztowy zobowiązany do świadczenia powszechnej usługi pocztowej może świadczyć także inne usługi pocztowe w trybie określonym w niniejszej ustawie oraz prowadzi innego rodzaju działalność wchodzącą w zakres przedmiotu jego działalności jako spółki handlowej”.

18 Artykuł 29b ustawy o usługach pocztowych precyzuje:

„Operator pocztowy zobowiązany do świadczenia powszechnej usługi pocztowej organizuje i realizuje sprawozdawczość swojej działalności zgodnie ze stosowanymi standardami rachunkowości oraz stosuje system rozdziału kosztów, zarówno ogólnie w odniesieniu do spółki handlowej, jak i analitycznie i oddzielnie dla:

1. powszechnej usługi pocztowej według rodzajów usług;
2. przekazów pocztowych
3. usług pocztowych niemających charakteru usługi powszechnej określonych w art. 38 pkt 1–3;
4. innej działalności handlowej”.

19 Z art. 38 ustawy o usługach pocztowych wynika, że usługi pocztowe niemające charakteru usługi powszechnej obejmują:

1. przyjmowanie, przemieszczanie i dostarczanie bezpośredniej reklamy pocztowej;
2. usługi określone w art. 3 pkt 2;
3. usługi kurierskie;
4. przekazy pocztowe.

20 Zgodnie z art. 39 pkt 3 ustawy o usługach pocztowych indywidualna licencja w rozumieniu tej ustawy jest indywidualnym aktem administracyjnym wydawanym między innymi w odniesieniu do przekazów pocztowych.

21 Paragraf 1 pkt 9 przepisów uzupełniających tej ustawy stanowi, że „przekazy pocztowe» są to usługi pocztowe polegające na przesyłaniu papierowego nośnika kwot pieniężnych za pośrednictwem usług pocztowych operatora pocztowego posiadającego licencję na świadczenie usług określonych w art. 39 pkt 3 od nadawcy do adresata”.

22 Zgodnie z § 70 przepisów przejściowych i końcowych rzeczonoj ustawy „[o]perator pocztowy, któremu zgodnie z art. 24 powierzono obowiązek świadczenia powszechnej usługi pocztowej, to spółka handlowa [Bydgarski poszti], na czas 15 lat licząc od dnia publikacji niniejszej ustawy w *Dzienniku urzędowym* [(dzienniku urzędowym) nr 102 z 2010 r., w mocy od dnia 30 grudnia 2010 r.]”.

Okoliczności faktyczne w postępowaniu głównym i pytania prejudycjalne

23 Postanowieniem z dnia 10 marca 2000 r. rada ministrów przyjęła rozporządzenie wykonawcze, w mocy od dnia 1 stycznia 2000 r. Przewiduje ono, że emerytury i renty są wypłacane przez terenowe oddziały Instytutu za pośrednictwem banków na terenie kraju i placówek pocztowych krajowego operatora pocztowego Bydgarski poszti, jednoosobowej spółki handlowej, której kapitał zakładowy należy w 100% do państwa. Te przekazy pocztowe obejmują wypłatę emerytur i rent zarówno w placówkach pocztowych, jak i pod adresem odbiorcy przez pracownika poczty. W dniu przyjęcia rozporządzenia wykonawczego jedynie Bydgarski poszti była uprawniona, na podstawie ustawy o usługach pocztowych, do zapewniania powszechnej usługi pocztowej, która obejmowała przekazy pocztowe.

24 W następstwie zmiany wspomnianej ustawy od dnia 3 listopada 2009 r. przekazy pocztowe nie wchodziły już w zakres powszechnej usługi pocztowej. „EasyPay” AD i „Finance Engineering” AD są przedsiębiorstwami posiadającymi licencję przyznaną przez komisję regulacji telekomunikacji, umożliwiającą świadczenie usługi przekazu pocztowego. Wobec tego przedsiębiorstwa te uważają, że rozporządzenie wykonawcze, przyznające Bydgarski poszti wyłączne prawo do wypłacania emerytur i rent poprzez przekazy pocztowe, ogranicza ich prawa jako operatorów pocztowych i narusza wolność konkurencji.

25 Rada ministrów twierdzi, że przyznanie i wypłata emerytur i rent należy do zadań państwa w dziedzinie zabezpieczenia społecznego i wobec tego nie może być uznane za działalność gospodarczą. Według niej Bydgarski poszti został o powierzone na mocy aktu normatywnego świadczenie usługi publicznej, która nie wchodzi w zakres stosowania prawa konkurencji. Rada ministrów dodaje, że tylko ta spółka posiada sieć agencji na terenie całego kraju, w tym również na obszarach słabo zaludnionych.

26 Sąd pierwszej instancji orzekł, że art. 106 kodeksu zabezpieczenia społecznego przyznaje radzie ministrów możliwość wyboru spółki, która najlepiej zaspokoi publiczne potrzeby, i na tej podstawie uznał, że skarga „EasyPay” AD i „Finance Engineering” AD powinna zostać oddalona jako bezzasadna. Strony wniosły następnie skargi kasacyjne do sądu odsyłającego.

27 W tych okolicznościach Wyrchoven administratiwen syd (najwyższy sąd administracyjny) postanowił zawiesić postępowanie i przedłożyć Trybunałowi następujące pytania prejudycjalne:

„1) Czy usługa pocztowa tak jak usługa realizowania przekazów pocztowych kwot pieniężnych od nadawcy, którym w niniejszej sprawie jest państwo, do adresata – osób

uprawnionych do otrzymania płaconoci z tytułu zabezpieczenia społecznego – należy uważać za nieobjęty zakresem stosowania dyrektywy 97/67 [...] i z tego względu za podlegający przepisom art. 106 TFUE i 107 TFUE?

2) W wypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze: czy przepisy art. 106 TFUE i 107 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie dopuszczają one ograniczenia wolnej konkurencji przy świadczeniu usługi pocztowej takiej jak opisana, gdy jest to uzasadnione imperatywnymi względami związanymi z zagwarantowaniem podstawowego konstytucyjnego prawa obywateli i socjalnej polityki państwa oraz gdy równocześnie charakter owej usługi pozwala na zakwalifikowanie jej jako usługi świadczonej w ogólnym interesie gospodarczym, w sytuacji gdy otrzymywane przez operatora świadczonego usług wynagrodzenie stanowi rekompensatę nieprzekraczającą wysokości ustalonej na podstawie art. 2 ust. 1 lit. a) decyzji UOIG?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

28 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający zastanawia się w istocie, czy dyrektywa 97/67 powinna być interpretowana w ten sposób, że usługa przekazu pocztowego, poprzez którą nadawca, w danym przypadku państwo, przesyła kwoty pieniężne do adresata za pośrednictwem operatora zobowiązanego do świadczenia powszechnej usługi pocztowej, wchodzi w zakres stosowania tej dyrektywy.

29 Należy przypomnieć, że art. 2 pkt 1 dyrektywy 97/67 wymienia w sposób wyczerpujący usługi wchodzące w zakres pojęcia „usługi pocztowej” w rozumieniu tej dyrektywy, polegające na przyjmowaniu, sortowaniu, przemieszczaniu i doręczaniu przesyłek pocztowych. Ponadto pkt 6 tego artykułu szczegółowo wyjaśnia, co należy rozumieć przez „przesyłkę pocztową” w rozumieniu tej dyrektywy.

30 Jednak ani art. 2, ani żaden inny przepis tej dyrektywy nie wspomina o usługach finansowych, w tym o usługach świadczonych dodatkowo przez podmioty świadczące usługi pocztowe (zob. podobnie wyrok Asempre i Asociación Nacional de Empresas de Externalización y Gestión de Envíos y Pequeña Paquetería, C-240/02, EU:C:2004:140, pkt 31).

31 Należy również wyjaśnić, że w związku z precyzyjnym i ograniczającym charakterem tego przepisu dyrektywy 97/67 nie jest dopuszczalna jego wykładnia rozszerzająca, która powodowałaby rozszerzenie zakresu stosowania tej dyrektywy na sytuacje nieobjęte tym przepisem (zob. podobnie wyrok Asempre i Asociación Nacional de Empresas de Externalización y Gestión de Envíos y Pequeña Paquetería, C-240/02, EU:C:2004:140, pkt 32).

32 Wobec tego zostało orzeczone, że usługi przekazu pocztowego, polegające na dokonywaniu płatności poprzez publiczną sieć pocztową na rzecz osób fizycznych lub prawnych w imieniu i na zlecenie osoby trzeciej, nie wchodzi w zakres stosowania dyrektywy 97/67 (zob. wyrok Asempre i Asociación Nacional de Empresas de Externalización y Gestión de Envíos y Pequeña Paquetería, C-240/02, EU:C:2004:140, pkt 34).

33 Z tego względu na pytanie pierwsze należy odpowiedzieć, iż dyrektywa 97/67 powinna być interpretowana w ten sposób, że usługa przekazu pocztowego, poprzez którą nadawca, w danym przypadku państwo, przesyła kwoty pieniężne do adresata za pośrednictwem operatora zobowiązanego do świadczenia powszechnej usługi pocztowej, nie wchodzi w zakres stosowania tej dyrektywy.

W przedmiocie pytania drugiego

34 Poprzez pytanie drugie s?d odsy?aj?cy zastanawia si? w istocie, czy art. 107 ust. 1 TFUE powinien by? interpretowany w ten sposób, ?e stoi on na przeszkodzie temu, by pa?stwo cz?onkowskie udziela?o przedsi?biorstwu takiemu jak to, którego dotyczy post?powanie g?ówne, wy?cznego prawa do dokonywania wyp?aty emerytur i rent przekazem pocztowym.

35 Nale?y przypomnie? na wst?pie, ?e uznanie ?rodka za pomoc pa?stwa wymaga spe?nienia wszystkich przes?anek zawartych w art. 107 ust. 1 TFUE. Po pierwsze, musi mie? miejsce interwencja pa?stwa lub przy u?yciu zasobów pa?stwowych. Po drugie, ta interwencja musi by? tego rodzaju, ?e mo?e wp?yn?? na wymian? handlow? mi?dzy pa?stwami cz?onkowskimi. Po trzecie, musi dawa? ona beneficjentowi korzy??. Po czwarte, musi ona zak?óca? konkurencj? lub grozi? jej zak?óceniem (zob. wyrok Libert i in., C?197/11 i C?203/11, EU:C:2013:288, pkt 74, a tak?e przytoczone tam orzecznictwo).

36 Zatem dla celów uznania ?rodka za pomoc pa?stwa art. 107 ust. 1 TFUE zak?ada w szczególno?ci istnienie korzy?ci przyznanej przedsi?biorstwu.

37 W tym wzgl?dzie w pierwszej kolejno?ci nale?y podkre?li?, ?e do celów stosowania przepisów prawa Unii w dziedzinie konkurencji przedsi?biorstwem jest ka?da jednostka prowadz?ca dzia?alno?? gospodarcz?, niezale?nie od formy prawnej tej jednostki i sposobu jej finansowania. Ponadto dzia?alno?? gospodarcz? stanowi wszelka dzia?alno?? polegaj?ca na oferowaniu towarów lub us?ug na danym rynku (zob. wyrok Compass-Datenbank, C?138/11, EU:C:2012:449, pkt 35).

38 Zosta?o te? ponadto orzeczone, ?e podmioty uczestnicz?ce w wykonywaniu publicznej us?ugi w zakresie zabezpieczenia spo?ecznego pe?ni? funkcj? o charakterze wy?cznie spo?ecznym. Dzia?alno?? ta jest bowiem oparta na zasadzie solidarno?ci i jest pozbawiona jakiegokolwiek celu zarobkowego. Wyp?acane ?wiadczenia s? ?wiadczeniami ustawowymi i s? niezale?ne od wysoko?ci sk?adek (zob. podobnie wyrok Poucet i Pistre, C?159/91 i C?160/91, EU:C:1993:63, pkt 18).

39 Do s?du odsy?aj?cego nale?y sprawdzenie, czy prowadzona przez By?garski poszti dzia?alno?? dotycz?ca przekazów pocztowych, umo?liwiaj?ca wyp?acanie rozpatrywanych w post?powaniu g?ównym emerytur i rent, stanowi uczestnictwo w funkcjonowaniu us?ugi publicznej w zakresie zabezpieczenia spo?ecznego, a zatem czy nale?y j? uzna? za dzia?alno?? gospodarcz? obj?t? art. 107 ust. 1 TFUE.

40 W zwi?zku z tym nale?y przypomnie?, ?e aby wykluczy? uznanie danej dzia?alno?ci za dzia?alno?? gospodarcz?, dzia?alno?? ta powinna ze wzgl?du na swój charakter, przedmiot oraz regu?y, którym podlega, by? nierozdzielnie zwi?zana z krajowym systemem emerytalno-rentowym (zob. analogicznie wyrok Aéroports de Paris/Komisja, C?82/01 P, EU:C:2002:617, pkt 81). Zatem w post?powaniu g?ównym nale?y wzi?? pod uwag? ewentualn? mo?liwo?? wydzielenia dzia?alno?ci w zakresie przekazów pocztowych.

41 W tym wzgl?dzie w szczególno?ci z art. 50, art. 54 ust. 1 i art. 58 rozporz?dzenia wykonawczego wynika, ?e ?wiadczenia z tytu?u staro?ci przyznawane w ramach systemu zabezpieczenia spo?ecznego pa?stwa s? obj?te zadaniami Instytutu, który w wykonywaniu tego zadania korzysta z us?ug By?garski poszti wy?czenie w celu zapewnienia wyp?aty emerytur lub rent.

42 Ponadto art. 50 rozporz?dzenia wykonawczego przewiduje, ?e wyp?aty emerytur lub rent

można tak?e dokonywa? za pośrednictwem instytucji bankowych. I tak wed?ug danych przedstawionych przez Instytut rz?dowi bu?garskiemu i przytoczonych przez ten rz?d na ustnym etapie post?powania na dzie? 1 maja 2015 r. oko?o 53% ca?kowitej liczby emerytur i rent jest wyp?acane przelewem bankowym. Z tego wzgl?du przekazy pocztowe realizowane przez By?garski poszti nie s? w rzeczywisto?ci jednym sposobem wyp?acania emerytur i rent.

43 Okoliczno?ci te stanowi? wskaz?wk? pozwalaj?c? uzna?, ?e mo?liwe jest oddzielenie dzia?alno?ci w zakresie przekaz?w pocztowych, za kt?rej po?rednictwem s? wyp?acane emerytury i renty, od krajowego systemu emerytalno-rentowego. Do s?du odsy?aj?cego nale?y ocena znaczenia tych okoliczno?ci, w szczeg?lno?ci w ?wietle pozosta?ych okoliczno?ci faktycznych i prawnych, kt?rymi dysponuje.

44 W drugiej kolejno?ci, przy za?o?eniu, ?e by?oby mo?liwe oddzielenie dzia?alno?ci w zakresie przekaz?w pocztowych umo?liwiaj?cej wyp?acanie emerytur i rent, kt?rej dotyczy post?powanie g??wne, od publicznej us?ugi w zakresie zabezpieczenia spo?ecznego i nale?a?by uzna? j? za dzia?alno?? gospodarcz?, powstaje pytanie, czy ?rodek, za pomoc? kt?rego pa?stwo udziela przedsi?biorstwu wy??czonego prawa do dokonywania wyp?aty emerytur i rent przekazem pocztowym, mo?e stanowi? korzy?? w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

45 W tym wzgl?dzie nale?y przypomnie?, ?e nie podlega art. 107 ust. 1 TFUE interwencja pa?stwa uznawana za rekompensat? stanowi?c? ?wiadczenie wzajemne za ?wiadczenia przedsi?biorstw b?d?cych beneficjentami wykonane w celu wype?nienia zobowi?za? z zakresu us?ug publicznych, tak i? podmioty te w rzeczywisto?ci nie czerpi? z tego tytu?u korzy?ci finansowych, a zatem interwencja ta nie powoduje ich uprzywilejowania wzgl?dem przedsi?biorstw konkuruj?cych (wyroki: *Libert i in.*, C?197/11 i C?203/11, EU:C:2013:288, pkt 84; a tak?e *Altmark Trans i Regierungspr?sidium Magdeburg*, C?280/00, EU:C:2003:415, pkt 87).

46 Jednak aby w konkretnym przypadku mo?na by?o unikn?? zakwalifikowania takiej rekompensaty jako pomocy pa?stwa, musz? by? spe?nione pewne przes?anki (wyrok *Altmark Trans i Regierungspr?sidium Magdeburg*, C?280/00, EU:C:2003:415, pkt 88).

47 Po pierwsze, z pkt 89 wyroku *Altmark Trans et Regierungspr?sidium Magdeburg* (C?280/00, EU:C:2003:415) wynika, ?e aby taka rekompensata nie zosta?a uznana za pomoc pa?stwa, przedsi?biorstwo b?d?ce beneficjentem powinno by? rzeczywicie obci??one wykonaniem zobowi?za? z zakresu us?ug publicznych i zobowi?zania te powinny by? jasno okre?lone.

48 W niniejszej sprawie s?d odsy?aj?cy powinien zbada?, czy By?garski poszti rzeczywicie zosta?o powierzone wykonanie zobowi?za? z zakresu us?ug publicznych i czy zobowi?zania te w oczywisty spos?b wynikaj? z ustawodawstwa krajowego rozpatrywanego w post?powaniu g??wnym.

49 Po drugie, z pkt 90 wyroku *Altmark Trans i Regierungspr?sidium Magdeburg* (C?280/00, EU:C:2003:415) wynika, ?e na s?dzie odsy?aj?cym ci??y obowi?zek okre?lenia, czy parametry, na kt?rych podstawie obliczona jest rekompensata, s? wcze?niej ustalone w obiektywny i przejrzysty spos?b.

50 W tym wzgl?dzie nale?y wskaza?, ?e art. 92 ust. 2 rozporz?dzenia wykonawczego wskazuje kwot? podstawow?, w oparciu o kt?r? obliczana jest rekompensata z tytu?u zobowi?zania w zakresie us?ug publicznych.

51 Do s?du odsy?aj?cego nale?y te? zbadanie, na podstawie trzeciej przes?anki okre?lonej w pkt 92 wyroku *Altmark Trans i Regierungspr?sidium Magdeburg* (C?280/00, EU:C:2003:415), czy rekompensata przekracza kwot? niezb?dn? do pokrycia ca?o?ci lub cz??ci koszt?w ponoszonym

w związku z wypłacaniem przekazem pocztowym emerytur i rent, przy uwzględnieniu związanych z nimi przychodów oraz rozszego zysku z tytułu wypłacania tych zobowiązań.

52 Jeżeli wybór przedsiębiorstwa, któremu została powierzona usługa świadczona w ogólnym interesie gospodarczym, nie została, tak jak w przypadku sprawy głównej, dokonany w ramach procedury udzielania zamówień publicznych, sąd odsyłający powinien również upewnić się, zgodnie z czwartą przesłanką ustanowioną w pkt 93 wyroku Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415), że wysokość tej rekompensaty jest ustalona na podstawie analizy kosztów, jakie przeciwne przedsiębiorstwo, prawidłowo zarządzane i wyposażone, poniosłoby na wykonanie zobowiązań z zakresu usług publicznych, przy uwzględnieniu związanych z nimi przychodów oraz rozszych korzyści płynących z wypłacania tych zobowiązań.

53 W trzeciej kolejności, chociaż sąd odsyłający wskazuje, że wynagrodzenie otrzymywane przez Byrgarski posłt stanowi rekompensatę nieprzekraczającą kwoty określonej w art. 2 ust. 1 lit. a) decyzji UOIG, należy jednak wyjaśnić, że owa decyzja dotyczy środków stanowiących pomoc państwa w rozumieniu art. 107 TFUE (zob. podobnie wyrok Libert i in., C-197/11 i C-203/11, EU:C:2013:288, pkt 102). Jedynie bowiem w przypadku, gdyby kryteria wymienione w pkt 47–52 niniejszego wyroku nie były spełnione, zaś spełnione byłyby warunki stosowania art. 107 ust. 1 TFUE, sąd odsyłający mógłby zastosować wspomnianą decyzję w celu stwierdzenia, czy środek, którego dotyczy postępowanie główne, mógłby być uznany za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 TFUE, jest zgodny z rynkiem wewnętrznym, stosownie do art. 106 ust. 2 TFUE, i może być zwolniony z obowiązku uprzedniego zgłoszenia przewidzianego w art. 108 ust. 3 TFUE.

54 W tym względzie należy przypomnieć, że z art. 11 i 12 decyzji UOIG wynika, iż uchyla ona decyzję 2005/842 i wchodzi w życie w dniu 31 stycznia 2012 r. Jak wskazuje Komisja, art. 10 decyzji UOIG przewiduje, że programy pomocy wprowadzone przed wejściem w życie tej decyzji, które były zgodne z rynkiem wewnętrznym i były zwolnione z wymogu zgłoszenia na podstawie decyzji 2005/842, są nadal zgodne z rynkiem wewnętrznym i pozostają zwolnione z wymogu uprzedniego zgłoszenia na dodatkowy okres dwóch lat, czyli do dnia 31 stycznia 2014 r. Od tego dnia program pomocy państwa musi spełniać warunki decyzji UOIG, aby mógł być zwolniony z obowiązku zgłoszenia.

55 Ponadto ponieważ, jak wynika z pkt 23 niniejszego wyroku, rozporządzenie wykonawcze weszło w życie w styczniu 2000 r., należy wskazać, że zgodnie z art. 2 ust. 2 decyzji UOIG w przypadku gdy dostawca usług wykonuje usługę w ogólnym interesie gospodarczym od ponad dziesięciu lat, ową decyzję stosuje się wyjątkowo w takim zakresie, w jakim dostawca usług był zobowiązany przeprowadzić znaczne inwestycje, aby móc wywiązać się ze zobowiązań w zakresie usługi świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, która to ocena należy do sądu odsyłającego.

56 Wobec powyższego na pytanie drugie należy odpowiedzieć, iż art. 107 ust. 1 TFUE powinien być interpretowany w ten sposób, że również przy założeniu, iż działalność w zakresie przekazów pocztowych umożliwiająca wypłacanie emerytur i rent stanowi działalność gospodarczą, przepis ten nie dotyczy udzielania przez państwo członkowskie przedsiębiorstwu takiemu jak to, którego dotyczy postępowanie główne, wyjątkowego prawa do dokonywania wypłaty emerytur i rent przekazem pocztowym, ponieważ usługa ta jest usługą świadczoną w ogólnym interesie gospodarczym, za którą rekompensata stanowi świadczenie wzajemne za świadczenia wykonane przez to przedsiębiorstwo w celu wypłacania zobowiązań z zakresu usług publicznych.

W przedmiocie kosztów

57 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunału, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

1) **Dyrektywa 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług, zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/6/WE z dnia 20 lutego 2008 r., powinna być interpretowana w ten sposób, że usługa przekazu pocztowego, poprzez którą nadawca, w danym przypadku państwo, przesyła kwoty pieniężne do adresata za pośrednictwem operatora zobowiązanego do świadczenia powszechnej usługi pocztowej, nie wchodzi w zakres stosowania tej dyrektywy.**

2) **Artykuł 107 ust. 1 TFUE powinien być interpretowany w ten sposób, że również przy założeńiu, iż działalność w zakresie przekazów pocztowych umożliwiającą wypłacanie emerytur i rent stanowi działalność gospodarczą, przepis ten nie dotyczy udzielania przez państwo czonkowskie przedsiębiorstwu takiemu jak to, którego dotyczy postępowanie główne, wyłączonego prawa do dokonywania wypłaty emerytur i rent przekazem pocztowym, ponieważ usługa ta jest usługą świadczoną w ogólnym interesie gospodarczym, za którą rekompensata stanowi świadczenie wzajemne za świadczenia wykonane przez to przedsiębiorstwo w celu wypełnienia zobowiązań z zakresu usługi publicznej.**

Podpisy

* Język postępowania: bułgarski.